

VISOKA POSLOVNA ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA ČAČAK

SEMINARSKI RAD

Osiguranje u sportu

Mentor: _____
Profesor: _____

Student: _____
Br.Indeksa: _____

Mnogo **rizika**, malo **osiguranja**

➤ **Sport kao djelatnost obilježava raznolikost i mnoštvo subjekata na određenom prostoru u isto vrijeme, koje obuzima strast natjecanja i maksimalni razvoj fizičke energije, što je teško kontrolirati**

Osiguranje sportskih rizika obavlja se kod nas u okviru ostalih osiguranja, ovisno o tome što se osigurava, osobe ili imovinski interesi. U pravilu nema, barem zasad, specijaliziranih osiguratelja za osiguranje sportskih rizika, ili barem specijaliziranih organizacijskih jedinica u okviru osigurateljne organizacije, koje bi bile posebno zadužene za sport. U inozemstvu susrećemo podjelu rada i osiguratelje specijalizirane za osiguranje sportskih rizika. Primjerice, 1986. u Australiji je osnovan poseban Lloydov sindikat 3334 Sportcover za osiguranje sportskih rizika, koji vrlo brzo širi djelatnost na Veliku Britaniju, Novi Zeland i Europsku uniju. Bavi se osiguranjem svih mogućih sportova, od badmingtona preko nogometa, rukometa, košarke, do jedrenja, stolnog tenisa, gimnastike, različitih borilačkih sportova. Obuhvaćeni su i profesionalni i amaterski sport. Tako su u drugoj kategoriji vrlo poznati i popularni tzv. paketi sportskog osiguranja za vikend, kad se ljudi više bave različitim sportskim aktivnostima.

U vrlo kratkom vremenu sindikat je uspio osigurati više od dva milijuna sportaša. Polazeći od statističkih pokazatelja po kojima se samo u Velikoj Britaniji godišnje dogodi oko 20 milijuna sportskih ozljeda, sindikat na privlačno i neizgrađeno tržište osiguranja sportskih rizika¹ ubrzano ubacuje nove proizvode, a pravi boom u razvoju sportskih osiguranja očekuje se tijekom

Olimpijskih igara u Londonu 2012. U Francuskoj posebno specijalizirano osiguravajuće društvo za sportske rizike postoji već dugo godina pod nazivom Mutuell national des sports/Azur², koje – unatoč tomu što se i drugi osiguratelji bave osiguranjem sporta – ima najviše zaključenih ugovora o osiguranju.

U Belgiji uz sport ide redovito i osiguranje kako profesionalaca tako amatera. Tako, primjerice, osiguravajuće društvo Wintert-

hur godišnje samo biciklistima isplati oko četiri milijuna eura naknade za štete pretrpljene za bavljenja tom vrstom sporta³. U Njemačkoj je sustav doista vrlo dobro razvijen. Sportski savezi imaju sklopljene okvirne ugovore za sve svoje članice. Tako, primjerice, Sporthilfe e. V. iz Nordrhein-Westfalen ima sklopljene ugovore s ARAG Allgemeine Versicherungs-AG, ARAG Allgemeine Rechtsschutz-Versicherung – AG i s Europa Krankenversicherung AG,

¹ V. www.insurancejournal.com, 16. kolovoz 2006.

² v. Les accidents de sport sous regimes multiples, L'Argus de l'assurance, br. 7001, od 24. studenoga 2006., str. 42.

³ Prema njegovom istraživanju glavni uzroci šteta su nepravilno ponašanje biciklista i drugih sudionika u prometu, loše tehničko stanje bicikla, nepažnja roditelja i neuporaba zaštitne kacige, det. v. "Winterthur lance une campagne de prevention de grande envergure", Le Monde de l'assurance, br. 16-30. rujna 2006.

Tko može ugovarati osiguranje u sportu

Fizičke osobe	Pravne osobe
sportaši	udruge
treneri	trgovačka društva
osobe osposobljene za rad u sportu (suci, delegati, povjerenici)	ustanove (rekreacija, pouka, upravljanje i održavanje sportskih objekata...)
menadžeri	škole – školski sportski odbori
	sportski savezi – udruge
	sportske zajednice (usklađivanje aktivnosti svojih članica, poticanje i promicanje sporta)

Svi oni mogu biti :

a) članovi pravne osobe: aa) profesionalni sportaši
ab) amater

b) osobe koje obavljaju samostalnu sportsku djelatnost.

Trener hrvatske nogometne reprezentacije
Slaven Bilić

ovisno o vrsti osiguranja koja se želi. Slično je i u ostalima pokrajinama⁴. Osiguranja se odnose i na amaterski i profesionalni sport. Riječ je o kolektivnim ugovorima o osiguranju koji pružaju jednako osigurateljno pokriće za sve sportske organizacije, sportaše i (su)radnike, jer "nitko ne može zbog vrste sporta kojim se bavi ili zbog osobnih odnosa biti u boljem položaju"⁵. Ipak, za osiguranje vrhunskih sportaša i zadovoljenja njihovih specifičnih potreba zadužen je, na saveznoj razini, Stiftung Deutsche Sporthilfe sa sjedištem u Frankfurtu n/M⁶. Uza spomenute sportske udruge koje se bave sklapanjem ugovora o osiguranju, kao ugovaratelji se javljaju i Landes Sport Bund (na razini saveznih zemalja), Sportfachverbaende (primjerice za nogomet, streljaštvo i sl.), Stadt und Kreissportbünde, na razini gradova i općina. Inače, mogućnost osiguranja sportske aktivnosti utječe i na odgovornost štetnika⁷.

SPECIFIČNI SPORTSKI RIZICI

Sport kao djelatnost obilježava raznolikost i mnoštvo subjekata na određenom prostoru u isto vrijeme (natjecatelji, publika, radno osoblje), a koje obuzima strast natjecanja i maksimalni razvoj fizičke energije⁸, što je teško kontrolirati. To se

podjednako odnosi na amaterski i profesionalni sport. Upravo to traži maksimalnu opreznost i znanje prilikom organiziranja takvih aktivnosti. Jer, opasnosti sporta prijete ne samo natjecateljima, sudionicima, nego i gledateljima i trećim osobama. Pored umješnosti organiziranja samih natjecanja, potrebna je stalna briga oko održavanja prostora i sportskih terena na kojima se odvijaju natjecanja. Sama natjecanja katkad znače uporabu opasnih materijala ili predmeta (utrke motornih vozila, aeroakrobacije, padobranski skokovi), odnosno životinja (konjske trke i sl.). Opasnost sportske aktivnosti odnosi se i na sudionike, što dovodi do potrebe rigorozna poštovanja sportskih pravila i sportske discipline. Pravila su ne samo pravna nego i tehnička. Nevješnost, nemar ili nerazumnost dovodi do odgovornosti prema drugim aktivnim sudionicima sportskog natjecanja (premda katkad problematizirana i umanjena načelom *consensusa* protivnika s uobičajenim štetama koje kao mogući rizik prihvaća već samim upuštanjem u borbu⁹).

Iz navedenih posebnosti rizika sportske aktivnosti jasno je vidljivo da su sportu potrebne sve vrste osiguranja koje i inače susrećemo kod ostalih subjekata (osiguranje imovine, osiguranje od odgovornosti

prema sudionicima sportske aktivnosti, osiguranje odgovornosti prema gledateljima, osiguranje od odgovornosti prema trećim osobama, osiguranje od posljedica nesretnog slučaja, osiguranje putovanja, osiguranje pravne zaštite, zdravstvena osiguranja, putna osiguranja, osiguranje od različitih financijskih gubitaka, osiguranje života itd.). Naravno, uz ugrađivanje posebnosti osiguranja uvjetovanih posebnostima sportskih rizika koji se pokrivaju osiguranjem.

UGOVARATELJI OSIGURANJA

Ugovaratelj osiguranja kod sportskih aktivnosti mogu biti fizičke i pravne osobe. Prema hrvatskom Zakonu o sportu, ugovaratelji mogu biti sve osobe u sustavu sporta u Republici Hrvatskoj¹⁰.

Dakle, svaka od fizičkih ili pravnih osoba navedenih u prikazu može biti stranka ugovora o osiguranju. Naravno, i ugovor o osiguranju u sportu u cijelosti je reguliran odredbama Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na ugovor o osiguranju. Da bi neka osoba mogla biti ugovaratelj osiguranja, kod imovinskih osiguranja, mora imati opravdan interes (čl. 948. st. 1.), odnosno pravno dopušten materijalni interes na osiguranom predmetu u trenutku nastupanja osiguranog slučaja (čl. 948. st.

⁴ V. Münchener Anwalts Handbuch, Versicherungsrecht, C.H.Beck, München, 2004., str. 2340.

⁵ idem

⁶ Ta udruga je nastala još 1947. kao tijelo koje su osnovali sami sportaši sa zadaćom da se brine o osiguranju sportaša, a prvi ugovor o osiguranju sportaša bio je kolektivni ugovor za sve organizirane sportaše od posljedica nesretnog slučaja, Münchener Anwalts Handbuch, o.c., 2340.

⁷ Tako nema privilegija za 9-godišnjeg biciklista koji biciklom nalijeće na parkirano vozilo. Štetu mora platiti u cijelosti, Savezni sud, 21.12.2004., br. O1 ZR 276/03, Versicherungsrecht, br. 8/2005.

⁸ Losco, Giorgi, La responsabilità civile, 2. izd. Giuffrè, Milano, 1997., str. 87.

⁹ "kod natjecanja jahtaša – regate – postoji tipičan rizik da i pri najmanjem kršenju pravila dolazi do većih šteta, pa je dopušteno ugovorno isključenje odgovornosti za lakše kršenje pravila...", Viši zemaljski sud, Karlsruhe, br. 23 U 6/03 od 19.03.2004., Versicherungsrecht, br. 30 /05.; za ozljedu pri igri teniskih parova zahtjev jednog od sudionika za naknadu neimovinske štete zbog toga što ga je suigrač udario reketom po glavi sud odbija, jer on je "etwige Schädigungen in Kauf genommen", Viši zemaljski sud u Duesseldorfu, br. 1-15 U 78/04, od 11. veljače 05., Versicherungsrecht, br. 27/06.

¹⁰ V. čl. 5. – 6. Zakona o sportu

3.). Kod osiguranja osoba (osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i osiguranje života) interes za sklapanje ugovora pretpostavlja se i nije ga potrebno dokazivati.

KOLEKTIVNI UGOVORI O OSIGURANJU

Ugovor o osiguranju sportaša ili djelatnosti sporta može biti individualan, gdje se točno navodi tko je ugovaratelj osiguranja, tko je osiguranik te tko je korisnik osiguranja. Za svaki pojedinačni slučaj osiguranja osiguratelj izdaje policu osiguranja. No, upravo za sportsku djelatnost idealan je oblik ugovora o osiguranju tzv. kolektivni ugovor o osiguranju. Kod kolektivnog ugovora o osiguranju jednom policom osiguranja, jednim ugovorom, osigurano je nekoliko subjekata.

Primjerice, jedna središnja sportska organizacija (primjerice, Hrvatski olimpijski odbor) sklapa ugovor o osiguranju svih olimpijaca ili svih sportaša koji spadaju u olimpijske sportove. Prednost kolektivnih ugovora o osiguranju je u jednostavnijem načinu sklapanja, u većoj težini ugovora (veći broj osiguranika, veća premija), što ugovaratelju, a to znači i osiguranim osobama, omogućuje dobivanje povoljnijih uvjeta osiguranja (veće osigurane svote, manja premija, posebni popusti...).

Ili, primjerice, jedan sportski klub može sklopiti kolektivni ugovor za sve svoje članove, bez obzira na to je li riječ o osiguranju imovine ili o osiguranju od posljedica nesretnog slučaja, odnosno osiguranju života. Francuski zakon od 16. srpnja 1984., koji se odnosi na sport, izričito određuje obvezu klubova, liga i drugih sportskih asocijacija da svoje članove informiraju o mogućnosti osiguranja od posljedica nesretnog slučaja, dajući im više opcija koje mogu izabrati, ako se odluče za osiguranje.

Sportaši nisu dužni pristupiti kolektivnom ugovoru, ali imaju pravo na informaciju i savjet. Propuštanje te obveze povlači za sobom odgovornost za štetu sportašu u slučaju nezgode za koju nije ugovoreno osiguranje.¹¹ Nažalost, hrvatski Zakon o sportu nema odredbe o osiguranju sportaša i sportskih organizacija, a nema niti jedne odredbe slične ovoj koju nalazimo u francuskom pravu.

ODGOVORNOSTI MENADŽERA

U profesionalnom ili poluprofesionalnom sportu uloga posrednika ili menadžera ne može se mimoći ni zanemariti. Tako je i Zakon o sportu u čl. 12. definirao menadžera u sportu kao osobu "koja je prema pravilima nacionalnog saveza ovlaštena obavljati poslove posredovanja prelaska sportaša iz jednoga kluba u drugi". Menadžeri su svrstani u osobe u sustavu sporta¹². Pojedine sportske udruge, primjerice Hrvatski nogometni savez, svojim pravilnicima o radu posrednika u transferima igrača određuju uvjete pod kojima neka osoba može biti menadžer u sportu (dobivanje licence).

Prema tim pravilnicima posrednik je osoba koja, za naknadu, predstavlja igrača klubu radi zapošljavanja ili međusobno jedan klub drugome, s ciljem zaključenja ugovora o transferu¹³. Ako posrednik, odnosno kandidat za posrednika u nogometu "ostvari minimalnu ocjenu potrebnu za polaganje ispita", udruga će od njega zatražiti sklapanje ugovora o osiguranju profesionalne odgovornosti s osiguravajućom tvrtkom koja ima sjedište u Republici Hrvatskoj¹⁴. Odnosno, iznimno, ako ne može naći pokriće u Hrvatskoj, uz odobrenje Saveza, ugovor može sklopiti i u inozemstvu kod "poznate i renomirane osiguravajuće tvrtke"¹⁵.

Prema Pravilniku, cilj osiguranja je "podmirenje svih zahtjeva za naknadu koje podnese igrač, klub ili drugi posrednik, a koji nastanu na temelju djelovanja posrednika koje je, prema mišljenju Saveza i/ili FIFA-e, u suprotnosti s načelima Pravilnika o

radu posrednika u transferima igrača... Shodno tome, polica mora pokrivati sve moguće rizike vezane uz djelovanje posrednika. Najniži iznos na koji se mora sklopiti osiguranje od profesionalne odgovornosti je 200.000 CHF. Polica osiguranja "mora pokrivati sve zahtjeve podnesene nakon isteka police, a za događaje koji su se dogodili tijekom valjanosti police". Dakle, prema deontološkom načelu Hrvatskog nogometnog

saveza, posrednici u nogometu imaju obvezu sklopiti ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti.

Uz Pravilnik, prilog je i Kodeks profesionalnog ponašanja, kojega je licencirani posrednik dužan poslati, i koji je mjerilo odgovornosti posrednika, a to znači i njegova osiguratelja od odgovornosti. Zanimljivo je da sam pravilnik¹⁶ dopušta mogućnost da se umjesto police osiguranja profesionalne odgovornosti donese bankovna garancija.

Kakva je situacija s pokrićem gore navedene odgovornosti? Od naših osiguratelja taj rizik najprije je počelo osiguravati Allianz osiguranje d.d.. Uvjeti osiguranja, ili uzorak ugovora o osiguranju (izvorno njemački, doslovno prevedeni na hrvatski jezik) predviđaju¹⁷ pokriće štete plative po bilo kojemu odštetnom zahtjevu ili zahtjevima zbog profesionalne odgovornosti posrednika u transferima igrača, isključivo temeljem zahtjeva igrača, kluba

ili drugog posrednika, a koji su proizšli iz djelovanja posrednika koje je po mišljenju FIFA-e i/ili Hrvatskog nogometnog saveza u suprotnosti s načelima Pravilnika o radu posrednika. Dakle, da bi se radilo o osiguranom riziku, propust posrednika

➤ U Belgiji uz sport ide redovito i osiguranje. Osiguravajuće društvo Winterthur godišnje samo biciklistima isplati oko četiri milijuna eura naknade za štete pretrpljene za bavljenja tom vrstom sporta

¹¹ V. Defrance, Gerard, L'obligation d'offre d'assurance des groupements sportif, L'Argus de l'assurance, br. 6953, od 25. studenoga 2005.

¹² V. čl. 5. st. 2. Zakona o sportu

¹³ V. čl. 1. st. 1 al. 2. Pravilnika o radu posrednika u transferima igrača Hrvatskog nogometnog saveza od 25. kolovoza 2001.g.

¹⁴ Čl. 6. st. 1. spomenutog Pravilnika

¹⁵ Čl. 7. citiranog Pravilnika.

¹⁶ Čl. 9. st. 1.

¹⁷ Čl. 2. Uvjeta

Odšteta košarkašu Mateju Mamiću

Nezgode sudionika utakmica katkad nastaju i uz poštivanje svih pravila ponašanja. Prisjetimo se ozljede hrvatskog košarkaša, 31-godišnjeg Mateja Mamića, koji je igrao za berlinski klub ALBA. U studenome 2005. tijekom utakmice njemačkog prvenstva teško je pao i ozlijedio kralježnicu. Čak se strahovalo da bi mogao ostati paraliziran. Mamić se srećom čudesno oporavio, no ipak ne toliko da bi mogao nastaviti karijeru. Predviđa se da će se okušati u trenerskim vodama. Cijelo vrijeme o njemu se brine VBG, zakonom određeno osiguranje od nesreća u profesionalnom sportu. "Kao i kod svakog zaposlenika koji pretrpi tešku nesreću, brinemo se o Mateju i njegovoj rehabilitaciji. Nažalost, iako mora odustati od karijere, jako smo zadovoljni tijekom izlječenja. Albu Berlin doživjeli smo kao uistinu profesionalnog partnera", izjavio je Dominik Heydweiller iz VBG-a Berlin. Vrhunski sportaši, profesionalci, posvećuju cijeli život odgoju i uspjehu u određenoj sportskoj aktivnosti, od koje žive i pribavljaju sredstva za životnu egzistenciju. Obična osiguranja od posljedica nezgode koja imaju u vidu opću životnu nesposobnost (invalidnost) njih ne zadovoljavaju. Stoga traže osiguranje za slučaj profesionalne nesposobnosti (invalidnosti), kako bi u slučaju nemogućnosti daljnjeg bavljenja sportom od osigurnine imali materijalna sredstva dovoljna za pristojnu životnu egzistenciju.

mora biti suprotan odredbama Pravilnika. Ako bi došlo do više odštetnih zahtjeva, koji su međusobno uzročno povezani, svi će se zahtjevi smatrati kao jedan štetni događaj i vrijedi jedna osigurana svota (tzv. klauzula o serijskim štetama).

Osiguratelj obavezan isplatiti štetu oštećenima, ali najviše do visine osigurane svote po jednom štetnom događaju, te pružiti pravnu zaštitu posredniku (ispitivanje odgovornosti posrednika, vođenje spora u osiguranikovo ime ako dođe do parnice, obrana od neosnovanih zahtjeva). Osiguranik je dužan osiguratelju podnijeti prijavu štete u roku tri dana, računajući od dana dobivanja odštetnog zahtjeva.

Oštećena osoba prema hrvatskom pravu ima pravo na izravni zahtjev prema osiguratelju odgovornosti¹⁸ posrednika. No, osiguratelj ima pravo prigovoriti oštećenoj osobi da neki rizik nije pokriven osiguranjem (isključenja iz osiguranja, navedena u ugovoru o osiguranju). Isključenje osigurateljeve obveze kod ovog osiguranja navedeno je u čl. 24.a) uvjeta Allianz osiguranja. No, zanimljivo je da se isključenje odnosi samo na tzv. ratne i političke rizike. U čl. 26. a) uvjeta govori se o gubitku prava iz osiguranja. Institut gubitka prava iz osiguranja obično postoji kod obveznih osiguranja od odgovornosti, kad se štite interesi trećih oštećenih osoba. Njima je osiguratelj dužan isplatiti odštetu i, ako je

slučaj predviđen kao slučaj gubitka prava iz ugovora o osiguranju, regresirati isplaćenu odštetu od svoga osiguranika. Odredba čl. 26a) Uvjeta Allianz osiguranja kaže da će osiguranik izgubiti pravo iz ugovora o osiguranju ako je štetu uzrokovao namjerno, prijevarom ili kaznenim djelom. U tim slučajevima osiguratelj plaća štetu oštećenim osobama, ali ima pravo regresa prema svome osiguraniku. Takva klauzula vjerojatno je unesena zbog potrebe na kojoj insistira Nogometni savez da osiguranje pokriva sve slučajeve šteta, pa i ove u kojima osiguranik gubi pravo iz ugovora.

OSTALA OSIGURANJA

Od ostalih osiguranja, koja nisu svojstvena samo sportskoj djelatnosti, ali koja su potrebna i sportskoj djelatnosti, spominjemo :

- putno osiguranje, uključujući uništenje, oštećenje i krađu sportskih rekvizita (sportske prtljage, koja je po prirodi stvari nešto drugo od obične prtljage)
- zdravstveno osiguranje za putovanja i boravka u inozemstvu, vrlo popularno,

jeftino i korisno osiguranje. Osiguratelj pokriva troškove zdravstvenog zbrinjavanja tijekom ugovorenog vremena i do određenog iznosa; trošak repatrijacije u domovinu i sl. Važno je da osiguratelj s kojim se sklapa takvo osiguranje ima razgranatu mrežu suradnih institucija, koje su spremne i sposobne pružiti brzu i djelotvornu uslugu (prijevod, bolnički smještaj i sl.)

- osiguranje pravne zaštite. Osiguratelj se obavezuje pružiti pravnu zaštitu osiguranoj osobi, koja joj je potrebna u različitim djelatnostima i situacijama, kao pravna zaštita u građanskim parnicama (sporovi po ugovorima, sporovi vezani uz postupak naknade štete i sl. u upravnim postupcima, u kaznenim postupcima, itd. Pravo osiguranika je izabrati odvjetnika koji će ga zastupati na trošak osiguratelja. To osiguranje u Hrvatskoj tek je u počecima i zasad nije u stanju zadovoljiti sofisticirane potrebe osiguranih osoba, pa ni sportaša
- osiguranje sportskih građevina od rizika požara i nekih drugih opasnosti (paket rizika koji se uključuju u ovo osiguranje kao osnovni rizici koji se ne trebaju posebno ugovarati, kao što su požar, oluja, nevrijeme, pad zračnih letjelica, eksplozija itd. ili kao dopunski rizici,

➤ Ako menadžer u sportu ostvari minimalnu ocjenu potrebnu za polaganje ispita, mora sklopiti ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti

koje treba posebno ugovoriti i za njih platiti posebnu premiju, kao što su poplava, pucanje energijskih i vodovodnih cijevi, potres i sl.). Prema Zakonu o sportu¹⁹ upravljanje javnim sportskim građevinama može se povjeriti i sportskim klubovima i savezima, sportskoj zajednici, ustanovama i trgovačkim društvima registriranim za obavljanje sportske djelatnosti upravljanja i

održavanja sportskih građevina. Vlasnik sportske građevine, u odluci o povjeravanju upravljanja nekoj od navedenih organizacija mora voditi računa i o njezinoj obvezi da se građevine osiguraju kako bi se osigurala njihova rekonstrukcija ili izgradnja u slučaju šteta koje, nažalost, nikad nisu isključene (posljednjih godina zabilježeno nekoliko katastrofalnih rušenja sportskih dvorana i drugih objekata s golemim štetama na imovini i osobama).

Marijan Čurković ■

¹⁸ čl. 965. st. 1. ZOO

¹⁹ v. čl. 69.

Gotovi seminarski, maturski, maturalni i diplomski radovi iz raznih oblasti, lektire , puškice, tutorijali, referati - specijalizovan tim za usluge visokokvalitetnog pisanja, istraživanja i obradu teksta za kompletan region Balkana.

Posetite nas na sajtovima ispod:

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKI.NET

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

Dostupni smo Vam 24h 365 dana u godini.

Za gotove verzije rada obratiti se na mail:

maturskiradovi.net@gmail.com

061/ 11-00-105

Seminarski, diplomski, maturski radovi, prevodi na engleski i eseji...